

Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v ponedeljkih pa ob 3. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1'20, z dostavljanjem na dom K 1'50; s pošto celoletno K 20'—, polletno K 10'—, četrtletno K 5'—, mesečno K 1'70. — Za inozemstvo celoletno K 80'—, — Naročnina se pošilja upravnistvu.

Telefon številka 118.

DAN

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravnistvo:
Učiteljska Tiskarna, Frančiškanska ulica št. 6.
Dopisi se pošiljajo uredništvu. Ne frankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Za oglase se plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 80 v. Pri večkratnem oglaševanju po-
pust. — Za odgovor je priložiti znamko.

Telefon številka 118.

Volilci splošne kurije!

Dne 1. decembra, ko voli splošna kurija, napišite na glasovnice ime in bivališče samostojnih kandidatov, ki se glase:

Za sodni okraj: Ljubljanska okolica:

ANDREJ KNEZ
posestnik na Viču.

Za sodne okraje: Postojna, Senožeče, Lož, Ilirska Bistrica in Vipava:

FERDO GAŠPARI
živinozdravnik in posestnik v Postojni.

Za sodne okraje: Ribnica, Kočevje, Vel. Lašče, Žužembek:

FRANC ANDOLŠEK
posestnik v Vel. Poljanah.

Za sodni okraj: Novo mesto:

AMAT ŠKERLJ
posestnik v Gotni vasi.

Za sodna okraja: Metlika Črnomelj:

JOSIP FLEISCHMAN
posestnik v Metliki hiš. št. 45.

Za sodne okraje: Kranj, Škofja Loka:

FRANC DOLENC
posestnik v Stari Loki.

Za sodne okraje: Radovljica, Kranjska gora, Trzin:

ANTON KRŽIŠNIK
posestnik v Žirovnici.

Za sodne okraje: Kamnik, Brdo:

ANDREJ SLOKAR
poslovodja v Domžalah.

Za sodne okraje: Litija, Radeče, Višnja Gora:

IVAN TAUFER
posestnik v Zagorju.

Za sodne okraje: Krško, Kostanjevica, Mokronog, Trebnje:

FRANC ZUPANČIČ
posestnik na Rakovniku.

Za sodne okraje: Logatec, Idrija, Cerknica in Vrhnika:

FRANC MAJDIČ
živinozdravnik in posestnik v Logatcu.

Volilci! Može! Pri volitvah vsi pogumno in brez strahu na volišče za svoje može! Na noben način se ne pustite od nasprotnikov oslepariti za volilno pravico.

MI kmetje vstajamo, in vas je strah!

Volilci! Slovenci!

Dne 1. decembra 1913 stopiti Vam bo zopet na volišče. Narodna Vaša dolžnost in čast Ljubljane Vas kliče, da izberete in odpošljete v deželno zbornico iz svoje srede moža, ki bo neustrašno in vestno zastopal Vaše gospodarske in narodne koristi. Narodno-napredne stranke kandidat za splošno kurijo v Ljubljani je dosednji njen zastopnik v deželni zbornici:

Josip Turk

posestnik in podjetnik v Ljubljani.

Strankina čast in čast naše bele Ljubljane zahtevati, da združimo vse moči za sijajno zmago našega kandidata. Omahljivec v naših vrstah ne sme biti!

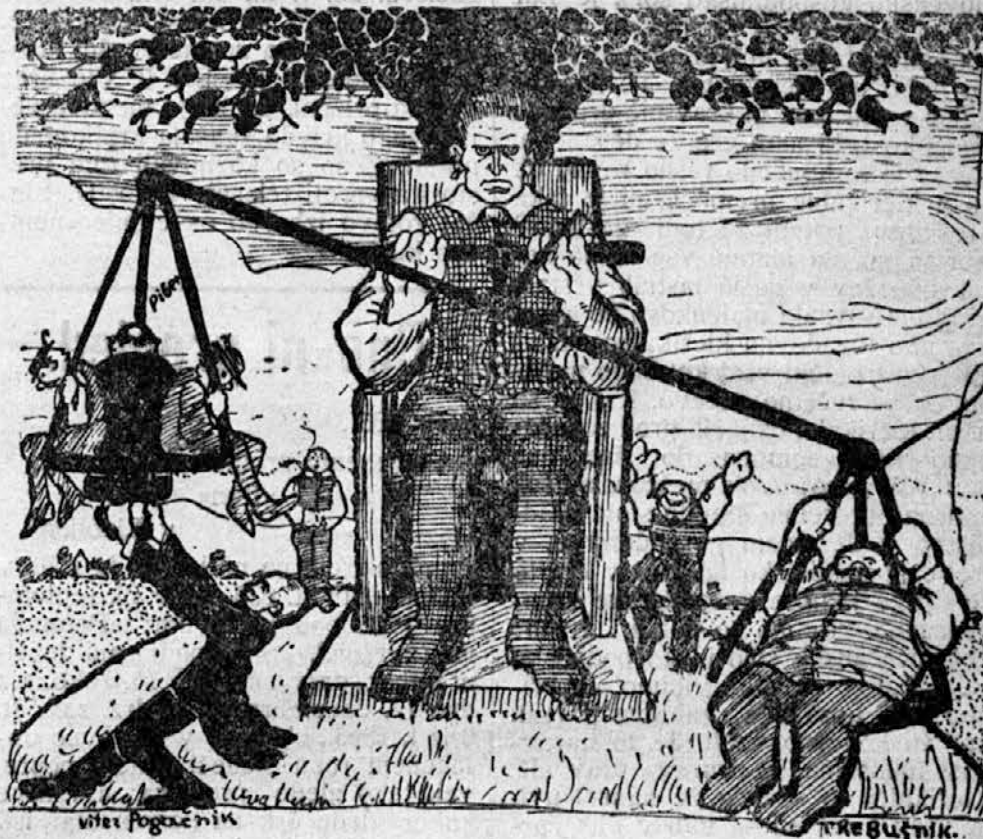
Volilci! Slovenci! Narodno-napredna stranka je vedno visoko dvigala slovenski prapor, prapor slovenske, napredne Ljubljane.

Zato pa Vas stranka poziva, da se ob sedanjih deželnozborskih volitvah združite vsi pod njenim praporom ter soglasno volite kandidata narodno-napredne stranke.

Z neustrašnim, odločnim nastopom in z strogo disciplino naših vrst, je zmaga — naša!

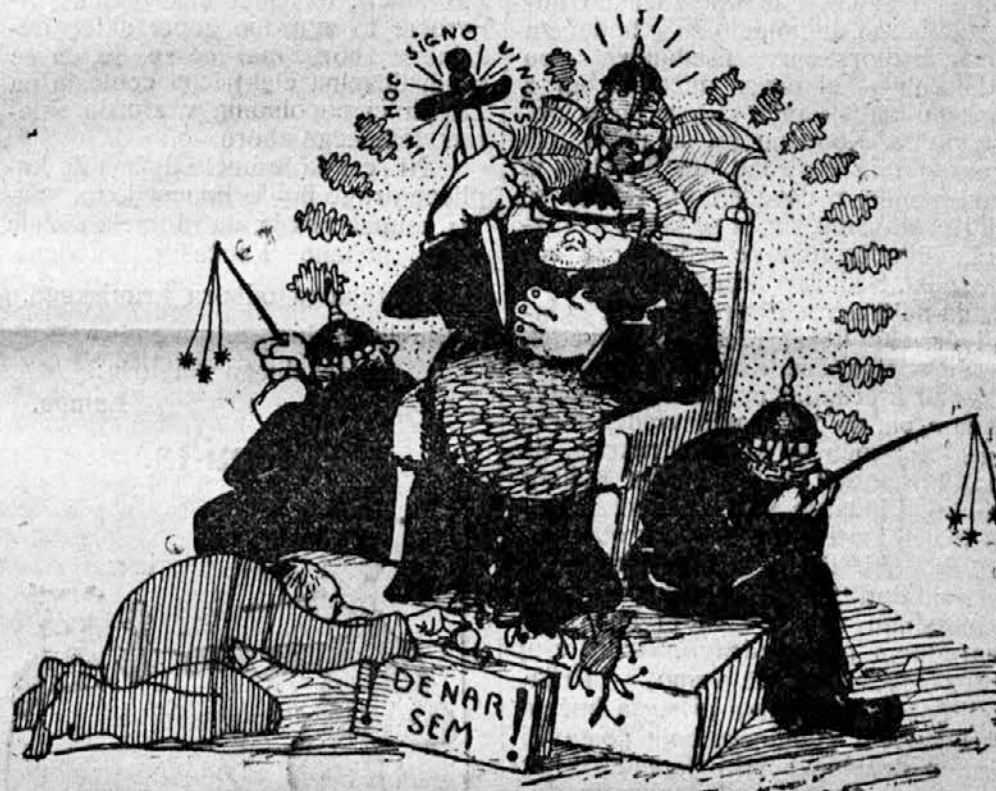
Izvrševalni odbor
narodno-napredne stranke.

Volilni boj na Gorenjskem.

Samostojni kandidat Trebušnik odvaga vse druge.

Klerikalna strahovlada.

Volivci! V ponedeljek vsi na volišče proti klerikalni strahovladi.

LISTEK.

M. ZEVAKO:

Srce in meč.

Roman iz francoske zgodovine.
(Dalje.)

In nevedoma je jela jecljati svoje priznanje:

»Odpusti mi oče! Odpusti, da sem ga ljubila in da ga ljubim še vedno!... Ne, oče, ne glej me tako, mami hočeš, da umre tvoja Ivanka pred tvojimi nogami... da pogine od obupa?... Saj nisem sama kriva, da ga moram ljubiti... neznana sila me je pahnila v njegovo naročje... Oh, oče! Ako bi vedel, kako ga ljubim!«

Dočim pa je govorila, se je vzravnaval gospod de Pjen v vsej visokosti svoje postave.

Bil je podoben duhu od onkraj sveta...

Prijel je svojo hčer za roko in jo dvignil kvišku.

»Odpuščaj mi, kaj ne da? Oh, oče, reci mi, da mi odpuščaj!«

Brez odgovora jo je odvedel na prag svoje hiše, iztegnil roko v noč in dejal:

»Idi, kamor hočeš, jaz nimam hčere več!«

Opotekla se je; hropeč stek se je izvil njenemu grlu...

Tisti hip pa se je začul zvonec in gorak moški glas:

»Motite se, gospod, še vedno imate hčer. Vaš sin vam prisega to!«

Istočasno se je pojavil v lučnem krogu Franc de Monmoransi, dočim je Ivana vzkliknila v brezumnem obupu, gospod de Pjen pa se je odmaknil, jecljaje:

»Ljubimec moje hčere!... Tu!... Pred mano!... O, to je sramota vseh sramot, ki mi je bila namenjena za poslednji dan življenja!«

Franc se je sklonil pokojno, ne da bi trenil spričo teh besed.

»Gospod, ali me hočete sprejeti za svojega sina?« je ponovil, skoraj na kolenih.

»Za sina!« je jeknil starec. »Vi — moj sin!« Oči so se mu zalile s krvjo. »Kaj sliši? Ali se mi morete rogati bolj krvavo?«

Franc je prijel Ivano za roke:

»Gospod, naj da vaša dobrota Francu Monmoranskiemu vašo hči Ivano za ženo pred Bogom in pred ljudmi,« je ponovil še trdneje.

»Za ženo pred Bogom in pred ljudmi... zakonito ženo!... Ali se mi sanja?... Mari ne veste... vi, konetabli sin?...«

»Vse vem, gospod! Moja poroka z Ivano de Pjen naj popravi vse krivice in izbriše vse zlo, ki je bilo storjeno... Čakam, oče, da izrečete sodbo mojega življenja!«

Neizmerno, strašno življenje se je spustilo v starčevu dušo in že se mu dvigale na ustnice besede blagoslova, kar mu prešine možgane bliskovita misel:

»Ta človek vidi, da mi je umreti! Ko pa bom mrtev, se bo posmehoval hčeri, kakor se posmehuje očetu.«

»Odlomite, gospod!« je povzel Franc.

»Oče! Oče moj ljubljani, oboževani!« je rotila Ivana.

»Vi hočete poročiti mojo hčer?« je dejal starec nato. »Ali je to vaša resna volja?... Kdaj?... Kateri dan?...«

Mladi mož je čutil, kaj se godi v srcu tega umirajočega. Zarek moške poštenosti je obsijal njegovo čelo. In odgovoril je:

»Se jutri, oče! Takoj jutri!...«

»Jutri!« je dejal gospod de Pjen zamolklo. »Jutri bom jaz že mrtev!«

»Ne živeli boste... in še dolgo, dolgo, ter blagoslovili svoja otroka.«

»Jutri!« je zahropel starec z brezmejno bridkostjo. »Prepozno je, umiram, končano je... umiram v obupu in preklestvu!«

Franc je pogledal okrog sebe in videl, da so se služabniki zbudili in zbrali.

In zdajci se mu je zasvetila blagoslovljena misel.

Objel je žalostno deklico z roko, pokazal z drugo služinčadi naslanjač, v katerem se je boril gospod de Pjen s smrtjo, in glas se mu je dvignil svečano, poln ljubezni.

»V cerkev!« je velel. »Oče, polnoč je! Vaš kaplan lahko služi svojo prvo mašo... poročno mašo Ivane

Pjenske in Franca Monmoransijskega.«

»Oh, sanjam... sanjam!...« je ponavljal ubogi starec.

»K oltarju!« je ponovil Franc z močnim glasom.

In glej zdaj se je raztopilo obupno srce starega vojščaka.

Njegove prsi so vztrepetale v nekakšnem ječanju; zakaj najvišja radost ječi prav tako kakor najgloblja bolelost.

Vzdih neskončne, vzhičene, nadčloveške hvaležnosti se je dvignil iz njegovega srca.

Oči so mu zalile solze, in njegova smrtnobleda roka se je iztegnila proti plemenitemu potomcu sovražne rodbine.

Deset minut pozneje je stal v mali kapelici Maržanskijski svečenik pred oltarjem in služil mašo. Franc in Ivana sta stala v prvi vrsti.

Za njima je počival gospod de Pjen v istem naslanjaču, v katerem so ga bili prinesli. Še bolj zadaj sta stali dve ženski in trije moški, služabniki gospoda Pjenskega, zdaj priče te tragične poroke.

Kmalu sta bila prstana izmenjana in drhteči roki ljubimcev sta segli druga v drugo.

Nato je zamrmral svečenik besede blagoslova:

»Franc de Monmoransi, Ivana de Pjen, v imenu živega Boga sta združena na veke...«

Novoporočenca sta se obrnila h

gospodu de Pjen, kakor da prosita blagoslova tudi njega.

Videla sta, kako poizkuša starec dvigniti roko, dočim mu je žarek ob raz v srečni, pokojni radosti.

Za hip se jima je nasmehnili.

Nato so mu padle roke težko nizdol... smehljal je otrpnil na njegovih brezbarvnih ustnicah.

Gospod de Pjen je bil izdihnil!

III.

Slava imena.

Dobro uro nato se je vrnil Franc v grad Monmoransi...

Ostavljen je bil mlado ženo vso v solzah v naročju zveste dojile, zaupnice njune ljubezni, objel Ivano še enkrat, zatrdil ji, da se vrne k njej, kakor hitro se zasvita dan in kakor hitro pozdravi očeta, ki mu ga je bil naznanil jezdec iz Pariza.

Ko je stopil Franc v veliko dvorano, kjer so bile stene vse okrašene z blestečim orožjem, je zagledal konetabla Ana Monmoransijskega sedečega v razkošnem naslanjaču, do katerega so vodile tri stopnice in nad katerim se je razpenjalo škrlatno nebo z zlatimi franžami, sloneče na štirih pozlačenih sulicah.

Dvanajst bronastih kandelabrov, vsak po dvanajst voščenic, je polnilo dvorano z jarko lučjo. Stene so bile pokrite z ogromnimi preprogami, na katerih so se bleščali težki meči in svetlikala podala.

(Dalje.)

Stajersko.

Slovensko klerikalne obljube. tiči v vsem tem, ni nič drugega kot slanci se vsak dan najmanj desetkrat hvalijo, koliko da so dosegli v zadnjem deželnozborskem zasedanju. Da so pri tem sami dosti večji kot njih dejanja, je umljivo samo po sebi. Boj za slovensko meščansko in slovensko gospodinjstvo šolo, je star toliko gotovo, kot recimo dr. Korosec, ali pa vsaj, kot dr. Verstovski politično preseljanje. To pa, kar tiči v vsem tem, ni prav nič drugega malenkost, ki nam gre že desetletja. Če se je to končno rešilo ravno ob času klerikalne premoči, ali je taka uresnitev potem že tudi zasluga? Ker vemo, da imamo vse polno nerazsodnejšev v naših lastnih vrstah, ki vidijo v vsaki malenkosti že goro, moramo tozadevno klerikalno zaslugarstvo označiti vsaj kot silno majhno, da ne rečemo, ničevno. Kaj pa so n. pr. klerikalci označili pred zasedanjem kot »compensatio sine qua non«? V prvo: dvoje meščanskih šol, v drugo potrebno število slov. uradništva v deželnem gospodarstvu, v tretje gospodinjstvo šolo in v četrto še druge manjše gospodarske kompenzacije. Koliko so dobili, vemo: eno meščansko šolo in gospodinjstvo šolo. Kaj so opustili, vidimo, če primerjamo gorajšnje zahteve s tem, kar so končno vzeli. Je to naravnost miloščina, in drugače prav nič. Klerikalci so seveda že naprej uvideli, da s takimi — tudi v njih žargonu — malenkostnimi pridobitvami, ne bodo upravičili svojim volilcem nasproti dolgoletno obstrukcijo, ki je veljala deželo toliko milijonov škode. Že takrat so pričeli govoriti, da so sprejeli sedanje le kot začasno odškodnino in da poidejo že v bodočem deželnozborskem zasedanju — po volitvah — znova v deželni zbor z novimi zahtevami, t. j. z novo obstrukcijo. Konečno pa so prišli njih zaupniki in povedali, da ljudstvo ni zadovoljno z dosedanjim. Preje so bili proti temu, da bi se javnosti raztolmačilo te njihove nakane za bodočnost. Sedaj pa je tudi njim prišla voda nekam rasti in takoj se je oglašil dr. K. Verstovšek z napovedjo, nove obstrukcije. Kako in če jo bodo izvedli klerikalni poslanci, ne vemo. Vemo pa, da je že njih volilca strah pred mogočo novo obstrukcijo, pa naj bo potem tudi uspešna kolikor toliko. Ljudstvo se boji novega trpljenja in materialne škode v obstrukcijski dobi. To pa bi bilo končno v stanu, dati povod preokretu med kmetskimi volilci. Ali bi bilo to v narodnem oziru zdravo, ozir. vsaj brez nevarnosti, ne vemo. — Prijatelj našega lista nam piše, da hočejo v bodočem volilnem boju postaviti za en deželnozborski mandat kot kandidata znanega mladeniča Fr. Zebota. Kje bo kandidiral, ne vemo, se nam ni povedalo. Zanimiva pa je ta verzija. Že delj časa namreč nočejo potihiniti vesti, da vlada v deželnozborskem klerikalnem klubu neso-glasje. Kako pa je oni, ki ga bodo postavili na suho? Robičev naslednik bo baje dr. J. Leskover. Žebot je sicer precej na glasu med marinari in marinarcami, a v pošteb bi končno

prišla zanj kvečjemu »ožia« domovina; ta pa je vendar Roškarjeva domena? Pa ne, da bi bilo res, da se je posl. Roškar tudi tako hudo zameril, da bi moral kar čez noč v politični penziji? Bomo videli!

Lubno. (Oče in mati zlorabila otroka.) Kot smo že pred tedni poročali, da sta Kraiger in Lubno zlorabljala svojega enajstletnega sina Franca Kastelitza. Dne 30. oktobra je fant pobegnil od doma. V bližini Frohnleitena ga je prijel orožnik in odgnal nazaj k svojim staršem. 11-letni pastorek pa je že naslednjega dne, 31. oktobra zopet zbežal. Ko so ga znova prišli v hoteli izročiti svojim staršem, ozir. polustaršem, se je deček odločno branil in na vprašanje končno priznal, da ga očim in mačeha na nečuten način izrabljata. Oba svinjara so seveda prišli in dali sodišču. 25. t. m. sta bila obsojena Kraiger na 15 mesecev težke ječe, njegova žena pa na mesec dni strogega zapora. Kraiger je vse brez ovinka priznal, dočim je njegova žena vsako krivdo skušala kratkoma lo utajiti. Ženo so kaznovali radi prestopa »proti telesni varnosti«. Slučaj gotovo izborni osvetljuje »nemško kulturo«.

Dnevni pregled.

Štev. 635.

Centenemu uredništvu dnevnika

»Dan«

v Ljubljani.

Z ozirom na notico, ki je izšla v Vašem listu št. 635 z dne 29. septembra 1913 pod naslovom: »Polomija na Završnici«, prosim podpisani deželni odbor, da v zmislu § 19. zakona z dne 17. decembra 1862., drž. zak. št. 6 iz l. 1863., objavite v postavno določenem roku sledeči uradni popravek tako glede prostora uvrstitve kakor glede črk na popolnoma isti način, kakor je bila natisnjena uvodoma navedena notica:

Ni res, da bi kdo od deželnega odbora predlagal to zgradbo (namreč deželno električno centralo na Završnici), oziroma kak tehnik priporočal to zgradbo zoper sklep deželnega zbora, **marveč res je,** da se gradi deželna električna centrala na Završnici popolnoma v zmislu sklepa deželnega zbora.

Ni res, da je imela dežela že kupljene druge boljše koncesije na »Savi«, **ampak res je,** da ni imela dežela sploh nobene koncesije kupljene.

Od deželnega odbora kranjskega.

V Ljubljani, dne 28. novembra 1913.

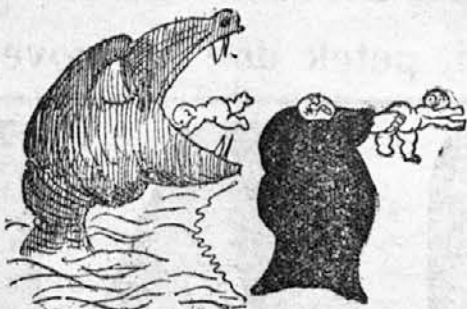
Za deželnega glavarja:

Lampe.

Polemika.

Marš v Kanado.

Vollna agitacija v litijem okraju. Dve prijazni zvezdi se prikazujeta od časa do časa v Polšniku v Litiji itd. in puščati za seboj svoje utrinke, (ki gotovo niso taki kakor jih kaže naš dopis). Toda naši volilci bodo skrbeli, da te zvezde premične zginejo iz vida naših ljudi. »Slovenec« pač dobro pozna svoje ljudi po sledečih znakih krščanske morale! Navedemo nekatere in začnemo s Polšnikom po »Slovenecem« zgledu! Steber S. L. S., po šarži župan iz debelimi čikom v ustih, je takoj po zasedanju županskega stolca dobival slike zvestega Janeza in g. dr. Šusteršiča, katere ne smejo v nobeni občinski pisarni manjkati, po njegovih pojmi. Njegova opora učitelj obenem tajnik je vnet Slomškar, oženjen s sestro prejšnjega g. župnika. Slomškarska morala mu je pa nakopala tudi druge sitnosti, za katere mora plačevati gotove mesečne zneske. Ker je njegova plača premajhna, za vse te izdatke dobiva seve tudi draginske doklade. Da je župnik bolj prost, ima vsako nedeljo zgodnjo mašo. Gostilničarji se nanj jeze in pravijo, da to dela le zato, da manj stojič.

Roman za cerkvene miši. Povedali bi lahko marsikaj o neki kamrici, kjer je imel prvo besedo onegav one. Vendar njegov prvi poset se je ponesrečil, pravi, da mu je ona v rokah omedlela in revež je moral hočeš nočeš iskati vode po farovski kuhinji in to le zato, ker ni imel še korajže. Otroci so jo gospodu zatožili, da hoče učitelju nos odgrizniti. Gospod pa je hotel vedeti, če je še kaj hušega bilo, a potolažil ga je on rekoč »poljub pa ni še vse«. Pravo ljubezen je pa gojila od organista, kateremu so bile, kakor so opazovalci dogali, župnijska kletna vrata odprta. Ponoči mu je bilo treba samo par peskov in že je zlezal v temne župnijske hodnike. A kmalu je bilo konec teh srečnih dni, gospod so zvedeli in po njem je bilo. Kam sedaj? V Ameriko pojdiva, ljubica moja, tam se živi, tam bo za nas. A oče so zvedeli tudi zato, so ljubico vzeli iz pota nazaj, on pa se je sam odpeljal naprej. A ona mu je zvesta ostala in šla je za njim in lajša mu zopet že tužno gorje.

Kje se je Johanca iz Vodice naučila slepariti? Kje in kako se je Johanca iz Vodice naučila ljudi vleči za nos in jiti slepariti, to je bilo vprašanje, ki je vsacega zanimalo. Mi smo vedno povdarjali, da se je tega naučila pri klerikalcih, med katerimi je bivala. In glej včerajšnji »Slovenec« to sam priznava, ko pravi: »Ona ni prva, in ne zadnja, ki je zrasla v klerikalni družbi (bila je namreč v župnišču v Vodici) in ki je s tem, kar se je med klerikalci naučila, sleparila.« Tako piše »Slovenec«. On rabi besedo »liberalec« — to je pa tiskovni pogrešek, ker med liberalci ni vere na čudeže in -zato bi se med njimi nihče ne mogel naučiti »čudeže delati« — kakor jih je delala Johanca, ki se je učila pri klerikalcih, ker le ti farbajo ljudi s ču-

deži. Imamo torej v »Slovencu« črno na belem napisano, da se je Johanca naučila med klerikalci slepariti. In zato so klerikalci hoteli imeti »Vodiško Johanco za svojo klerikalno junakino, nekaj vzor, kako naj klerikalci sleparijo poštene ljudi.«

Avstro-Ogrska in Anglija. Vse kaže, da se zadnji čas vrše med vesilami sporazumevanja, da bi se pokopali spori, ki so se rodili vsled zadnjih dogodkov na Balkanu, in da bi se zadovoljilo želje obeh skupin vesiles. Francosko-nemška pogajanja glede azijske Turčije se bližajo koncu. Istotako so se pogajanja med Berlinom in Londonom, ki se tičejo Afrike in Male Azije čisto prijateljsko začela. Rusija je poslala Sazonova in Kokovcova v Pariz in Berlin z zagotovili in predlogi. Sedaj je pa nadvojvoda prestolonaslednik Franc Ferdinand bival v Londonu, da bi navezal stike z angleško vlado, kar je gotovo političnega pomena. Angleški listi, ki imajo stike z diplomatičnimi krogi pravijo, da se je pri tem obisku šlo pred vsem za Albanijo in so se pretresala vprašanja, ki se tičejo stanja v Sredozemskem morju in grških otokov v Egejskem morju.

Abdikacija Koburga in »neosnovane« vesti. Min. Genadijev, ki je spremljal zadnje čase Ferdinanda Koburga v Nemčijo, se nahaja sedaj v Sofiji. Ker se pa v teh resnih dneh mnogo govori in piše o abdikaciji carja Ferdinanda, in se čuti tudi Genadijev užaljenega, je podal izjavo, da so vse vesti, ki govore, da Koburžan pojde, neresnične. Pri tem ne smemo pozabiti na ozke stike Genadijeva z Ferdinandom in govori obenem tako tudi o sebi, kajti če pojde Koburg, bo strmoglavil tudi Genadijev. Človeku gre za sijajno eksistenco, ki bo s Ferdinandom zajedno padla. Pričakovati je edino še zadnjo besedo, ki jo bo izpregovorilo ljudstvo.

Odloki tržaškega namestništva razveljavljeni. Princ Hohenlohe, tržaški namestnik, se je pred dobrima dveh mesecema potrdil, da iztrebi kamoraska kliko in opusti neupravičljivo nameščanje italijanskih podanikov, ki so v državnih službah v Trstu. Italijani so seveda že takoj sprva zagnali strašanski hrup in storili primerne korake pri italijanskem ministrstvu. San Giuliano je pozneje glede tega konferiral z grf. Berchtoldom, da se doseže sporazum, ki ne bo imel za posledico odpustitve vseh irendentistov v Trstu. Kmalu nato se je govorilo, da se bo italijanskim nameščencem službe odpovedalo v takšni obliki, da ne bodo pri tem nič trpeli. Sedaj pa je prišel naš dober prijatelj, najhušiji sovražnikov Avstrije, oče Berchtold, in vse te upravičene zahteve po odstranitvi nepotrebnih zahrbtnožev zavrnil. Italijani seveda sedaj vriskajo, in ker nima grof Berchtold proti temu nič, se bo spet podeljevalo vse službe, do katerih imajo ali bi morali imeti domačini predprave, zopet italijanskim podanikom, ki niso storili naši državi nič drugega, kakor da odjedajo domačim zmožnim možem kruh. Da je Berchtoldov zistem čuden, smo znali že zdavnaj, da se bo pa tako postopalo v razjasnjem slučaju pa nam more potrditi edinole njegova politična taktika, o kateri se ne čitajo vsak dan prav laskava priznanja.

† Stipko Jelenec. Iz Kandije pri Novem mestu nam je došla včeraj žalostna vest, da je dne 26. novembra, ob štirih zjutraj, umrl po dolgi in mučni boleznij vpojeniji nadučitelj Stipko Jelenec. Ni nam prišla nepričakovano ta žalostna novica, vendar nas je pretresla v dno duše, zakaj

malo je dandanes med učiteljstvom tako kremenitih in čistih značajev, kakor je bil pokojni Stipko. Zaradi svojega naprednega mišljenja in prepričanja je bil ves čas svojega učiteljskega življenja trpin v pravem pomenu besede. Klerikalci so ga neusmiljeno pritiskali ob tla ter ga preganjali iz kraja v kraj, a ni se jim vdal, ostal je mož-poštenjak do zadnjega diha. Blag mu spomin!

Inženirski izpit je napravil na dunajski zemljedelski visoki šoli kulturni tehnik Karol Fux, starešina akad. društva slovenskih agronomov »Kras«. Čestitamo!

»Graški Sokol« je izvolil na svojem zadnjem občnem zboru za odbor sledeče brate: Starosta: Ognjeslav Remic; podstarosta: Franc Višič; načelnik: Rudolf Mikuž; podnačelnik: Franc Božič; tajnik: Ivan Plevnik; blagajnik: Josip Dolničar; gospodar: Rajmund Zotter; odbor. namestnik: Josip Hudina; namestnika: Martin Ogorevc in Boris Štajner.

Tatvina kolesa. Posestniku Jakobu Verbiču iz Dolenjega Logatca je bilo te dni ukradeno kolo »Diana-Dirkopp«. Tatu se niso na sledu.

Smrtna nesreča. Dne 22. t. m. popoldne je peljal kajzar Valentin Franečič s svojim sinom Ignacijem slamo na vozu domov. Pri cestnem ovinku blizu Sinadol se je pa voz vsled Franečičeve neprevidnosti prevrnil in pokopal moža pod seboj. Predno je prišla pomoč se je Franečič zadušil.

Samomor vsled nesrečne ljubezni. V Liberu se je te dni zastrupila s svetilnim plinom 19letna dekla Ana Lederer iz Nepomuka pri Plznu. Vzrok samomora je nesrečna ljubezen.

Vojak — tat. Preteklo nedeljo se je izvršilo v občini Bodenu pri Hebu troje vlovov. V sosednji vasi pa eden. Sum je padel na nekega Andreja Prekla, ki je služil pri vojaki v Hebu. V pondeljek pa se je dognalo, da je Prekla odšel v civilni obleki iz vojašnice in da je izvršil vse štiri vlove. Tatinskega vojaka so atirali.

Dve sestri je odpeljal. Kakor se iz Strassburga poroča, so šle te dni iz nekega tamošnjega vzgojevalnega zavoda za deklice nune s svojimi gojenkami na sprehod v štrasburško okolico. Nenadoma je vstavlil nune neki mož z ženo. Oba sta se začela z nunami pogovarjati. Kakor bi ustrelil pa sta mož in žena skočila med deklice in sta dve odnesla v bližnji gozd. Ugrabljeni deklici sta si bili sestri. O roparijih ni duha ne sluha.

Avtomobil se prevrnil v reko. Te dni se je prevrnil v kanal reke Marne v Remesu na Francoskem avtomobil. Štiri osebe so utonile. K temu poročilu naslednje: Abbe Coenen se je peljal z materjo, svojo sestro in s tremi otroki v avtomobilu na izlet. Duhovnik je sam vodil voz. Da bi bila pot v Remsu krajša, je zavil na stransko pot ne vedoč, da se ta konča v kanal. Sele pri bregu kanala je spoznal, kam so prišli. Toda bilo je že prepozno, da bi vstavil avtomobil, ki se je v polnem teku prevrnil z brega v vodo. Duhovniku se je posrečilo odpreti vrata in priti iz avtomobila. Iz voza je potegnil tudi svojo mater in sestro ter je skušal plavaje priti na breg. Toda moči so ga zapustile, sestra se mu je izmuznila iz rok in je utonila. Tudi trije otroci so našli v vodi smrt. Sinu pa se je posrečilo mater rešiti. Trupla ponesrečencev so ponoči potegnili iz vode.

Nesreča v rudniku. V noči na pretekli petek je v rudniku Marija v Svetcu padel velik kamen na ru-

PAVEL BERTNE:

Otrok ljubezni.

(Dalje.)

Florestan je videl, kako se mu bliža markizina roka; zableščalo se mu je pred očmi, toda spomnil se je o pravih časih, da so umetniki po dostojanstvu enaki najvišji gospodi. In z eleganco, ki bi mu jo bili zavidali starodavni kavalirji, se je dotaknil s svojo čedno in negovano, dasi veliko roko teh, dasi zgrbančenih, a vendar tako zlatih prstov.

Sicer pa je bila že izpregovorila Gilberta, hoteča ustvariti gorkejšo razpoloženje. Čebljala je, pripovedovala... Florestan je poslušal izprva vse strmeč, nato pa se je spomnil že z manjšim veseljem:

»Kaj bo zdaj z njim, ko se vidi očitno, da Rošegijski, ne izvzemši obeh zaljubljenecv, v svoji sreči niti ne mislijo nanj?«

Toda Gilberta je bila preveč vajena čitati v njegovih modrih očeh, da ne bi bila uganila tesnobe, ki je zalivala po malem njegovo ubogo, staro srce. In dejala je nemudoma:

»In tako, očka moj, se ne ločiva nikoli več; prav lahko se zgodi, da boš moral spet služiti svoje vence.«

»Ah!...« je jeknil. »Kam neki?«

»Ne vem,« se je nasmejela ona. »Kako naj ti povem to, preden sem vprašala njega, ki bo gospodar?... Toda mislim si,« je dejala, »mislim si, da ne bo daleč od Troafontenskega gozda: ako ne bo neizogibno, se ne bi ločila rada od starega gradu Rošegijskega.«

»Ah, uboga otroka,« je vzklila markiza nehoti, »kako strašno slabo bosta stanovala v njem!«

»Saj se lahko požurimo in spravimo naglo vse spet v dobro stanje, da vstanem zopet iznova v svojem nekdanjem sijaju in da bo nudil vam, stara mamica vse, česar ste bili vajeni nekdanje čase. In takrat, očka, bi potrebovali tudi tebe.«

»Mene?« je zategnil ves očaran, skoraj neverno.

»Da nam pomagaš urediti vse to in pripraviti tudi zate mehko in gorke gnezdece.«

Zaprli je oči v preveliki radosti. Takoj nato pa je izpregovoril z nežnim usmevom, v katerem je bila samo senčica melanholije.

»No, saj stoji grad, ki bo zame pač presijalen, čisto blizu te hiše, kjer so že pripravljena gnezda za starce.«

»Kaj hočeš reči?«

»Že vem, kaj hočem reči; povem ti pozneje, draga moja.«

Toda ure so minevale... »Človek pozabi tukaj, kako uha-ja čas,« je vzklila markiza. Doma pa imam ubogega bolnika, ki šteje minute.«

»Oh, stara mamica, potem vas pustim rada od tod.«

»Da, res moram iti. A kaj naj rečem Žaku?«

»Recite mu,« je dejala Gilberta z nehoti tišjim glasom, »da se vrne moj stari oče z vlakom, ki pride ob pol treh; ob treh se kople pot, ki vodi na Rošegi, vsa v solncu, ki greje in oživlja s čudotvorno močjo; če pa se boji, da bi mu bila dolga ta pot, na kateri sreča človek le malokdaj živo dušo, naj ve, da bo srečal ob bazarju zaljubljenk nekoga, ki ga spremi na drugi polovici poti.«

Z burno radostjo je objela staro mater:

»Toda,« je rekla tiše, »ne povejte mu še, da sem mu odpustila.«

»Torej se hočeš boriti z njim za njegovo radost?«

»Ne, stara mamica, samo dati mu jo hočem večjo in lepšo.«

LVIII.

Solnce zasije v gradu.

Solnce, ki se je spuščalo k zatonu, je obešalo široke in gorke prame-ni luči na gola debela starih drevov. Pod njegovim božanjem so se

zlatili rožnati popki, pripravljajoči se da poženejo nežno brst.

In tam zadaj, za steno starih brestov, je snival bazar ljubimk, ne da bi se posvetila le majhna gubica v skrivnosti njegovega strašnega pokoja.

In kakor v začetku te povesti, je stala tam mlada ženska, mlado, plavalos dekle.

Toda danes ni bila več obupanka, ki so jo klicali mameči glasovi drugih obupank — nesrečnic, katerih duše so našle v tej globini pokoj in pozabljenosti svojih muk.

Nesreča ni visela nad njeno glavo. Dobri Bog je bil odpustil otroku materin greh. In začela je mrmrati:

»Mamica, uboga mamica, v paradižu, od koder gledaš name, v paradižu ponižnih mučenih ljubezni čutiš tudi ti nebeško veselje, ko gledaš mojo radost... Kaj ne?«

Ustavila se je in se zdrznila nenadoma. Njeno srce, polno tesnobe, ki je bila sama v sebi nasloda, se je stresnilo mrzlično v mladih prsih...

Zapazila ga je bila, tam daleč, pod vejevjem, zlatečim se v zahajajočem solncu... Ubogi dravec, kako se je bil izpremenil! Bled je bil, velike črne oči obrojlene z modrikastim obročjem... in vendar ni stopal več tako trdno, kakor si je bilo misliti po babičinih besedah.

Ne. Prihajal je z naglimi koraki, kakor ga da tira nestrpnost... kakor da ga žene tesnoba srca.

In — zdajci je zagledal tudi on to žensko postavo, ki ga je čakala nepremično ob robu pota.

Ah, kako brezumno je pretekel razdaljo, ki ga je še ločila od nje! Planil je k ljubljenci in blazno iztegnil roke...

Ona pa, ki si je prej obetala, da mu odmeri radost odpustitve po kapljicah, ker ga je hotela vendar le kaznovati za njegovo krutost in ne-hvalnost, za njegovo premajhno zaupanje in njegovo premajhno ljubezen — ona, uboga ljubeče dekle, ki je nameravala strogost, presega-jočo njene sile — ona se zdaj ni spo-kočila drugega, kakor da je padla plakaje v roke, ki so se je oklenile tako omamno, željno, brezumno... In vse, kar sta si rekla je bila be-seda, ki je še vedno zadoščala lju-timcem v njihovi ekstazi:

»Ljubim te!«

A nato, po tem vzhičenju, po paradižu brezkončnih dokazov ljubezni, po norostih, ki sta jih jecljala s stisnjenimi ustnicami, se je bilo vendar le treba spustiti rahlo in polagoma z nebes na zemljo.

Začela sta govoriti nekoliko raz-umnije.

(Dalje.)

darja Libla in ga težko poškodoval, tako da so ga morali prepeljati v bolnišnico.

Na ulici je oslepel. Nenavadno žalostna usoda je dohitela te dni v Berlinu tridesetletnega monterja Fr. Warma, ki je prišel iz Saksonskega v Berlin iskat delo. Revez je na potu od kolodvora na Friderikovi cesti nenadoma oslepel. Stražnik je peljal Warma v bolnišnico, kjer je ubožec izpovedal, da ga je že enkrat doletela enaka nesreča. Takrat pa se je ozdravil in sicer čez pet dni.

Pesem.

Kaj bi bilo, ko-bi zmagal Tone Kobi?

Kaj je storil Kobi, v tej šestletni dobi?

Celih šest let Kobi je preživel — v sobi.

Zdaj nam pravi Kobi, da naj vsak z njim trobi.

Da bi šest let Kobi živel spet v lenobi.

Zato prid'ga Kobi, kmetom o zvestobi.

Misli, da tako-bi lahko zmagal Kobi.

Toda, zbogom — Kobi, kmet po svoje robi.

Kandidatom, Kobi, so odprti — grobi...

Kaj bo, kaj bo, Ko-bi?

Roman vodiške Johance prepovedan.

Včeraj smo dobili od policije naznailo, da „Roman vodiške Johance“ ne more biti priloga „Dneva“ — ampak da se sme prodajati le po knjigarnah. Mi smo se pritožili.

Vsak lahko kupi Roman vodiške Johance v naši tiskarni. Kupujte! Širite!

Ljubljana.

Štev. 630/2.

Cenjenemu uredništvu dnevnika »Dan«

v Ljubljani.

Z ozirom na notico, ki je izšla v Vašem listu št. 630 z dne 24. septembra 1913 pod naslovom: »S poročkom cele dežele«, prosim podpisani deželni odbor, da v zmislu § 19. zakona z dne 17. decembra 1862., drž. zak. št. 6 iz l. 1863., objavite v postavno določenem roku sledeči uradni popravek tako glede prostora uvrstitve kakor glede črk na popolnoma isti način, kakor je bila natisnjena uvodoma navedena notica:

Ni res, da nima »Ljudska Posojilnica« pravice, ponašati se s poročkom cele dežele, ampak res je, da je deželni odbor vojvodine Kranjske z odlokom z dne 6. decembra 1912 št. 25978 na podstavi sklepov deželnega zbora kranjskega, storjenih v II. seji dne 18. februarja 1911 in XIII. seji dne 24. julija 1912 prevzel v imenu dežele Kranjske jamstvo za vse hranilne vloge in vloge v tekočem računu, dosedanje in nove, pri »Ljudski Posojilnici«, registrirani zadrugi z neomejeno zavezo v Ljubljani in da ima torej »Ljudska Posojilnica« pravico, »ponašati se« s poročkom cele dežele.

Od deželnega odbora kranjskega. V Ljubljani, dne 26. novembra 1913.

Za deželnega glavarja:

Lampe.

Pred volitvami.

Štev. 673/1.

Cenjenemu uredništvu dnevnika »Dan«

v Ljubljani.

Učiteljska tiskarna.

Z ozirom na notico, ki je izšla v Vašem listu št. 673 z dne 6. novembra 1913 pod naslovom: »Ministrstvo proti deželnemu odboru glede Završnice«, prosim podpisani deželni odbor, da v zmislu § 19. zakona z dne 17. decembra 1862., drž. zak. št. 6 iz l. 1863., objavite v postavno določenem roku sledeči uradni popravek tako glede prostora uvrstitve kakor glede črk na popolnoma isti način, kakor je bila natisnjena uvodoma navedena notica:

Ni res, da določa odlok ministrstva, da se more električni obrat iz Završnice vršiti le v soglasju z drugimi interesi t. j. trdno Leykam in Pavšlarjem, ampak res je, da odlok c. kr. poljedelskega ministrstva na Dunaju ne vsebuje nobenega določila, da se more »električni obrat iz Završnice« vršiti le v soglasju z akcijsko družbo za papirno industrijo Leykam - Josefthal in Tomažem Pavšlarjem iz Kranja.

Od deželnega odbora kranjskega. V Ljubljani, dne 26. novembra 1913.

Za deželnega glavarja:

Lampe.

Po volitvah.

Štev. 653/1.

Cenjenemu uredništvu dnevnika »Dan«

v Ljubljani.

Učiteljska tiskarna.

Z ozirom na notico, ki je izšla v Vašem listu št. 653 z dne 17. oktobra 1913 pod naslovom: »Ali more biti tak človek še poslanec?«, prosim podpisano predsedstvo deželnega zbora, da v zmislu § 19. zakona z dne 17. decembra 1862., drž. zak. št. 6 iz l. 1863., objavite v postavno določenem roku sledeči uradni popravek tako glede prostora uvrstitve kakor glede črk na popolnoma isti način, kakor je bila natisnjena uvodoma navedena notica:

Ni res, da je dr. Krek, duhovnik in poslanec S. L. S. v javni seji deželnega zbora javno rekel, da se je »pajdašil z vlačugco, ampak res je, da deželni poslanec dr. Krek ni tega rekel v nobeni seji deželnega zbora kranjskega.

Predsedstvo deželnega zbora kranjskega.

V Ljubljani, dne 26. novembra 1913.

Šusteršič,

deželni glavar.

Gorje Vam!

Štev. 650/2.

Cenjenemu uredništvu dnevnika »Dan«

v Ljubljani.

Učiteljska tiskarna.

Z ozirom na notico, ki je izšla v Vašem listu št. 650 z dne 14. oktobra 1913 pod naslovom: »Zob za zob«, prosim podpisani deželni odbor, da v zmislu § 19. zakona z dne 17. decembra 1862., drž. zak. št. 6 iz l. 1863., objavite v postavno določenem roku sledeči uradni popravek tako glede prostora uvrstitve kakor glede črk na popolnoma isti način, kakor je bila natisnjena uvodoma navedena notica:

Ni res, da je g. M. Šuklje kritiziral delo ženijalnega »inženirja« Lampeta recte »inženir Tschermaka«, ampak res je, da deželni odbornik dr. Evgen Lampe ni »inženir Tschermak«.

Od deželnega odbora kranjskega. V Ljubljani, dne 26. novembra 1913.

Za deželnega glavarja:

Lampe.

Štev. 667.

Cenjenemu uredništvu dnevnika »Dan«

v Ljubljani.

Učiteljska tiskarna.

Z ozirom na notico, ki je izšla v Vašem listu št. 667 z dne 31. oktobra 1913 pod naslovom: »Kdor je sam mojster v lažeh, ta vedno trdi, da drugi lažejo.«, prosim podpisani deželni odbor, da v zmislu § 19. zakona z dne 17. decembra 1862., drž. zak. št. 6 iz l. 1863., objavite v postavno določenem roku sledeči uradni popravek tako glede prostora uvrstitve kakor glede črk na popolnoma isti način, kakor je bila natisnjena uvodoma navedena notica:

Ni res, da je »klerikalni« deželni odbor vpeljal proti Ljubljani disciplinarno preiskavo, ker je čital »Jutro« mesto »Slovenca«, ampak res je, da je deželni odbor vojvodine Kranjske uvedel disciplinarno preiskavo zoper bivšega paznika deželne prisilne delavnice v Ljubljani in zdaj uradnega slugo na magistratu deželnega stolnega mesta Ljubljane Alojzija Ljubiča, ker je:

1.) spisal odnosno povzročil o razmerah v prisilni delavnici v Ljubljani v dnevniku »Jutro« članke pod naslovom: »Čedne odnosno kričeče razmere v deželni prisilni delavnici« (Jutro št. 62 z dne 3. maja 1910, št. 87 z dne 29. maja 1910 in št. 94 z dne 5. junija 1910.);

2.) ker je svoje službene dolžnosti zanemarljal s tem, da je v pričo prisiljenec, katere bi bil moral nadzorovati;

a) večkrat čital časopise, in b) dne 31. maja 1910 spal,

3.) ker je prišel dne 9. februarja 1910 za pol ure in dne 2. marca 1910 za 25 minut prepozno v službo, ne da bi se bil opravičil;

4.) ker je kupoval na nedopusten način od prisiljenecv kruh in si ga dal podariti;

5.) ker se je o opominih nadpaznika v pričo drugih paznikov izražal, da prestopki, na katere ga je opozarjal, »niso vse skupaj nič«.

Ni res, da se je deželni odbor poslužil nasilstva, ki mu ga ni para, in se je pregrešil zoper 8. božjo zapoved, ki pravi: ne pričaj po krivem zoper svojega bližnjega, ampak res je, da se deželni odbor vojvodine Kranjske sploh ni posluževal nobenega nasilstva in da ni nikoli po krivem pričal.

Ni res, da je »klerikalni« deželni odbor pregovoril Antona Jegliča, nadpaznika v prisilni delavnici, da je moral lažljivo in krivično pričati pri preiskavi Ljubiča, ampak res je, da deželni odbor vojvodine Kranjske ni nič pregovarjal Antona Jegliča, nadpaznika v deželni prisilni delavnici v Ljubljani k lažljivemu in krivičnemu pričevanju pri preiskavi bivšega paznika v deželni prisilni delavnici v Ljubljani Alojzija Ljubiča.

Dalje ni res, da je Ljubič vprašal Jegliča, zakaj da je on lažljivo in krivično govoril, ampak res je — kakor se je brezdomno dognalo na podlagi uradne preiskave — da bivši paznik deželne prisilne delavnice Alojzij Ljubič ni nadpaznika Antona Jegliča nikdar vprašal, zakaj je lažljivo in krivično govoril.

Vsled tega tudi ni res, da je nadpaznik Jeglič odgovoril to-le: »Priatelj, jaz sem moral lagati in krivico govoriti zoper tebe, ker sem dobil tako povelje od deželnega odbora, če pa tega ne storim, moram jaz iti

iz službe«, ampak res je, da tega nadpaznik Jeglič ni nikdar rekel.

Dalje tudi ni res, da to vedo vsi pazniki in uslužbenci in prisiljenci v prisilnici, posebno pa še paznik Pueterle, ampak res je, da ni niti paznik deželne prisilne delavnice Franc Pueterle niti kak drug paznik slišal, da bi rekel nadpaznik deželne prisilne delavnice Anton Jeglič bivšemu pazniku deželne prisilne delavnice Alojziju Ljubiču to-le: »Priatelj, jaz sem moral lagati in krivico govoriti zoper tebe, ker sem dobil tako povelje od deželnega odbora, če pa tega ne storim, moram jaz iti iz službe.«

Od deželnega odbora kranjskega. V Ljubljani, dne 28. novembra 1913.

Za deželnega glavarja:

Lampe.

Klerikalni ljubljeneec.

Štev. 627.

Cenjenemu uredništvu dnevnika »Dan«

v Ljubljani.

Učiteljska tiskarna.

Z ozirom na notico, ki je izšla v Vašem listu št. 627 z dne 21. septembra 1913 pod naslovom: »Koliko je dolžan ljubljanski škof?«, prosim podpisani deželni odbor, da v zmislu § 19. zakona z dne 17. decembra 1862., drž. zak. št. 6 iz l. 1863., objavite v postavno določenem roku sledeči uradni popravek tako glede prostora uvrstitve kakor glede črk na popolnoma isti način, kakor je bila natisnjena uvodoma navedena notica:

Ni res, da je ljubljanski knezoškof dolžan v »Ljudski Posojilnici« 900.000 K in da niti obresti ne more plačati, ampak res je, da je ljubljanski knezoškof »Ljudski Posojilnici« v Ljubljani, za katero je dežela Kranjska prevzela jamstvo in katero redno kontrolira deželni odbor kranjski, dolžan samo 70.000 K, ki so popolnoma zavarovani in kriti, kakor tudi, da plačuje knezoškof redno obresti.

Od deželnega odbora kranjskega. V Ljubljani, dne 28. novembra 1913.

Za deželnega glavarja:

Lampe.

Narodna društva.

Štev. 630/3.

Cenjenemu uredništvu dnevnika »Dan«

v Ljubljani.

Z ozirom na notico, ki je izšla v Vašem listu št. 630 z dne 24. septembra 1913 pod naslovom: »Najnovejši«, prosim podpisani deželni odbor, da v zmislu § 19. zakona z dne 17. decembra 1862., drž. zak. št. 6 iz l. 1863., objavite v postavno določenem roku sledeči uradni popravek tako glede prostora uvrstitve kakor glede črk na popolnoma isti način, kakor je bila natisnjena uvodoma navedena notica:

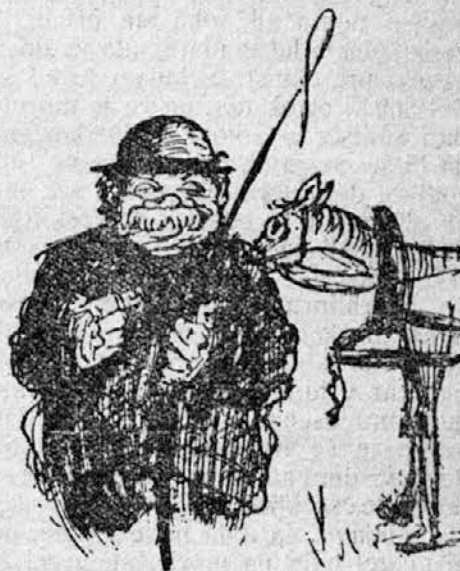
Ni res, da so sklenili deželni odborniki in voditelji »Eselesa«, da

za prihodnjo sezono prevzamejo sami slovensko gledališče, ampak res je, da takega sklepa ni storil deželni odbor. Vsled tega tudi ni res, da je sestavljen že repertoar najinteresantnejših iger, ki se bodo izvajale na novem slovenskem odru, ampak res je, da deželni odbor ni sestavil sploh nobenega repertoarja iger.

Od deželnega odbora kranjskega. V Ljubljani, dne 28. novembra 1913.

Za deželnega glavarja:

Lampe.

Trst.

Politično društvo »Edinost« je imelo preteklo nedeljo svoj redni občni zbor. Navzočih je bilo majhno število, kar prizna tudi »Edinost«. Izvoljen je bil stari odbor — iz vzemši par izjem. Predsednik društva je ponovno dosedanjí predsednik dr. Josip Wilfan. Tajništvo in blagajniško poverilo je bilo odobreno. Državni poslanec dr. Rybač in predsednik občnega zbora dr. Wilfan sta med drugim ostro prijemala ono inteligenco, ki je navdahnjena samo za lenobo in osebne koristi in ki se odteguje vsakemu narodnemu delu. (To smo mi večkrat poudarjali) Sprejeti sta bili tudi resoluciji, ena za slovensko šolstvo, druga pa proti regnikolom. — Pаметen predlog je stavil dr. Wilfan, da naj društvo uvede tajništvo. Misel o »Narodnem svetu« se je opustila, ker je politično društvo »Edinost« le lokalnega pomena, dočim bi moral biti »Narodni svet« za vsó Slovenijo, kar pa pri sedanjih razmerah ni mogoče.

Zasačen tat je skočil s plenom skozi okno na ulico. Ko je šla v soboto Frančiška Zuliani, hčerka lastnika gostilne »Bortolo longo«, v njihovo stanovanje, da bi vzela tamkaj neke ključke ter jih odnesla v gostilno, je zaslišala v stanovanju ropot, vrata pa so bila odprta. Ker je bila v stanovanju tema (bilo je okrog 8. ure zvečer), se ni upala stopiti v sobo, ampak stopila je k oknu na veži ter je začela kričati. Prihital je njen oče, a prepozno. Tat je odprl okno in se poglaval s prvega nadstropja na ulico. Skok se mu je posrečil prav imenito, tem bolj pa se mu je posrečila tatvina. Vlomil je v razne predale ter odnesel 3 pare uhanov z brilanti, zlato uro, zapestnico, prstan ter druge manjše dragocenosti v skupni vrednosti 600 K. — Krčmarju pa je pustil tat za odškodnino svoje stare čevlje. Izginil je v ozkih ulicah — v nogavicah. Tekel je lažje.

Dva pohotneža in dva roparja.

(Izpred ljubljanskega porotnega sodišča).

Prva predvčerajšnja obravnava pred porotnim sodiščem je bila tajna, na veliko žalost ljubljanskih radovednežev, ki bi želeli prisostvovati obravnavi o — posilstvu. No, pa sodišče je dobro ukrenilo, da se je stvar obravnavala tajno, ker taki razgovori ne spadajo v javnost.

Oba obtoženca — eden je že čisto star — sta bila obsojena in sicer mlajši na poldrugo leto težke, starejši pa na 4 mesece navadne ječe. Starejši je bil Nemec in ko je predsednik, deželnosodni nadsvetnik Vederjak, prečital obsodbo v slovenskem jeziku, ga je vprašal, ako je

razumel, potem mu je pa lepo, nad vse razumljivo rekel: »Für ihre Schweinerei werden sie 4 Monate sitzen«, t. j.: za vašo svinjarijo boste štiri mesece sedeli.

Ludovik Schuster in Josip Troha sta prav »nadebna« mladeniča. Prvi je komaj 20 let star, drugi pa še malo mlajši in že sta se morala včeraj zagovarjati pred porotniki radi — ropa.

Prvi je natakar, drugi pa pekovski pomočnik, oba sta prijatelja še iz šolskih let in oba imata že dosti pisane preteklosti: Schuster je bil še kot šolski otrok tak, da ga je moralo dati sodišče v šolo k Salezijancem, da bi se popravil, drugega je pa tudi sodišče dalo učiti mizarstva, kar mu pa ni ugašlo in odšel je v Trst, kjer se je izučil za peka.

Letos v avgustu sta se oba mlada nepridiprava po dolgem času zopet našla v Ljubljani in obnovila staro prijateljstvo. Schuster je bil natakar v hotelu Tivoli, kjer je imel 30 kron mesečne plače, stanovanje in hrano in še na napitninah je dobil 2—3 K dnevno, tako, da je bil res dobro preskrbljen. Troha je pa prišel v Ljubljano, da dobi neke listine, da bi mogel oditi na morje, stanoval in hranil se je na Turjaškem trgu pri neki vdovi osem dni, dokler ni dobil iz sodnega depozita 50 kron, potem je pa — mesto da bi plačal stanovanje in hrano — odšel od vdove in v treh dneh zapravil vseh 50 kron.

Pijančeval je s Schusterjem ponoči, ko je bil ta prost in tako sta prišla 29. avgusta ponoči, ko sta bila poprej že v raznih gostilnah, v gostilno pri Dachsu v Florjanski ulici. Tam je pa sedel neki kmetski mož, po imenu Levstik, ki je bil popolnoma pijan in so se gosti norčevali iz njega, on je pa razsajal. Gostilničar ga je podil ven, on, pa ni hotel plačati in Schuster mu je rekel, da gotovo nima denarja. Levstik je bil užaljen, vzel je iz žepa notes, iz katerega je vzel in pokazal dvajset-kronski bankovec.

To je našima nepridipravoma imponiralo, oziroma bankovec je vzbudil pri obeh pregrešne želje. Ko so Levstika radi popolne pijanosti in razgrajanja vrgli iz gostilne, je on odšel proti Karlovski cesti. Schuster in Troha pa za njim. Dohitela sta ga in povabila sabo v mesto, v kako kavarno. Levstiku je to bilo prav in šli so proti kavarni Vospernik, ali ne ravno po cesti, temveč — tako sta pač predlagala nepridiprava — skozi samotne Prule. V kavarni je Levstik zopet razgrajal in moral je zapustiti lokal, Schuster in Troha sta pa tudi šla kmalu za njim, dohitela ga in se mu zopet pridružila.

Nepridiprava sta popolnoma pijanega Levstika vodila zopet proti Prulam. Bilo je že ponoči, temno je bilo »kot v rogu« (tako pravi obtoženi Troha) in ko so prišli blizu šole na Prulah je Troha Levstika pahnul, da je padel, potem mu je pa z roko tiščal usta, da ni mogel vpiti. Schuster je pa medtem odšel Levstiku suknjo, vzel mu notes z dvajsetkronskim bankovcem in zbežal. Troha je še ostal, preiskal še druge žepa Levstiku, našel še 60 vinarjev, vzel jih in odšel za Schusterjem, s katerim sta si plen po bratovsko razdelila na dva enaka dela, potem ko sta v neki kavarni menjala bankovec.

Nepridiprava sta se ločila: Schuster je odšel domov spati, ali že medpotoma ga je dobil stražnik in ga aretirali. Troha je šel pa proti Šiški, kjer je že nekaj noči spal pod nekim kozolcem, ko je pa naslednji dan prišel v hotel »Tivoli« k prijatelju. Je tudi njega vzel v svojo močno zaščito ljubezniv mož s »pikl-haubo« na glavi in s polumesecem pod vratom.

Porotniki so imeli pred sabo dva popolna nepridiprava. Predsednik — deželno sodni svetnik Vedernjak — je tudi videl, da ima pred sabo dva »tiča« pa je bil strog pri izpraševanju, humor ga pa vseeno ni zapustil, tako, da zasliševanje obtožencev ni bilo čisto nič dolgočasno.

Državni pravdnik Neuperger je bil hud in zagovornika sta imela težko stališče; Schusterja je zastopal dr. Ažman Troha pa dr. Koderman.

Obtoženca sta svoje dejanje v polnem obsegu priznala. Drugo jima pač niti preostalo ni, ker je bila stvar preočitna. Levstik se je namreč pri napadu streljal in je odšel v kavarno Vospernik vprašat za imena napadalcev. Kavarnarica mu je povedala za Schusterja, ki ga je poznala, Levstik je zadevo takoj ovadil prvega stražnika in Schuster je še ono noč bil aretiran. Pri policiji je najprej tajil, končno pa priznal in izdal tudi svojega tovariša, ki so ga potem lahko prijeli.

Ampak, izgovarjala sta se pa fantava vseeno. Rekla sta, da nista imela namena Levstiku vzeti denarja, temveč da sta se mu pridružila samo zato, da bi denar — »skupaj zapili«. Predsedniku se je pa to čud-

no zdelo in je vprašal: »Ako sta imela ta namen, zakaj sta pa potem onega reveža pahnila v jarek, mu vzela denar in ga pustila samega, da je moral revež morda celo vodo piti v onem jarku, medtem ko sta vidva zapravljala njegov denar?«

Tudi Levstik je pristopil — kot priča. Sam priznava, da je bil ono noč popolnoma pijan in se niti ne spominja, da je bil v gostilni pri Dachsu. Po napadu se je pa tako streznil, da se dalje vsega spominja. Pogleda oba fanta in pravi, da sta »ta prava«, ali priseči na to vseeno ne bi mogel.

Predsednik je sestavil vprašanja, glaseča se na rop, dr. Ažman in dr. Koderman stavita predlog, da se stavi še eventualno vprašanje glede tatvine, čemur senat ugodí, potem pa začne državni pravdnik Neuperger obdelavati obtoženca kot pokvarjena fanta, katerih dejanje je bilo v resnici rop in ne tatvina, ker Troha sam prizna, da je Levstika sunil, da je padel v jarek in potem mu je usta mašil, dokler mu je Schuster jemal denar. Ako bi fanta dobila samo malo kazen radi tatvine, se bosta smejala sodišču in se ne bosta popravila, ako pa bosta obsojena radi ropa, ki sta ga tudi izvršila, dobila večjo kazen, ki jo pa prebijeta v mladostnem oddelku, kjer ju z dobro vzgojo morda popravijo in privedejo na pravo pot. Govor državnega pravdnika je napravil globok utis.

»Slovenec« informira graške liste.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

UNIJA MED SRBIJO IN ČRNO GORO.

London, 28. novembra. Danes so semkaj dospeli telegrami, da je med Srbijo in Črno goro pričakovati ozkega zblizanja. Vest je toliko zanimivejša, ker izhaja od Dr. Dylona, čigar vezi z balkansko diplomacijo so znane in ki navadno poroča samo resne in zanesljive stvari.

Ta unija bi obstojala v carinski zvezi, enotni vojski in enotnem diplomatskem zastopstvu. Suvereniteta obeh držav bi ostala nedotaknjena. Srbija hoče s to unijo dobiti direkten izhod na Jadransko morje. Železniška zveza med Srbijo in črnogorskim primorjem je gotova stvar.

MUČENJE SRBSKIH UJETNIKOV NA BOLGARSKEM.

Belgrad, 28. novembra. »Srbo-branu« se poroča: Duhovnik Stojša Velković, kateremu se je posrečilo utesi iz bolgarske ječe in bolgarskega suženjstva, poroča strahovite reči o mukah srbskih ujetnikov.

Vrženi so v temne ječe in mučijo jih z gladom in to brez sodbe ali preiskave.

AVSTRIJSKA POLITIKA.

Državni zbor.

Dunaj, 27. novembra. Danes so bili sprejeti predlogi finančnega odseka in popoldne se je začela razprava o drugem delu osebnega davka. Sporazum dosežen?

Dunaj, 27. novembra. Senzacija dneva vzbujala rusinsko-poljski sporazum. Celi dan vrše se konference so imele za rezultat, da bo deželni zbor galski sklican 5. decembra. Rusini so sklenili, da se deželnemu zboru ne bo delalo nobenih ovir, samo pod pogojem, da bo baza pogajanj v

deželnem zboru znani kompromis Bobrinskega. Dalje zahtevajo Rusini, da se v tem zasedanju ne bo obravnavala nobena druga predloga kot volilna reforma in da se ne sestane noben drug odsek kakor odsek za volilno reformo.

Vsled sklicanja deželnega zbora se prekinejo plenarne seje v državnem zboru. Grof Stürgkh je izjavil, da vlada želi, da se plenarne seje prekinejo za čas od 4.—20. decembra.

Glasovanje o finančnem načrtu se bo vršilo šele, ko bo sprejeta volilna reforma v galskem deželnem zboru.

REFORMA AVSTRIJSKEGA TISKOVNEGA ZAKONA.

Dunaj, 27. novembra. Tiskovni odsek je vendar zopet enkrat zboroval in je izvršil končno redakcijo zakonske predloge o reformi tiskovnega zakona. Odsek ima samo še izvoliti poročevalca za plenum parlamenta in potem pride zakonska predloga v razpravo v obeh zbornicah. Gosposka zbornica je reformi tiskovnega zakona nasprotna, ker jo podpihuje vlada, ki ji tudi ni všeč moderniziranje tiskovnega zakona, samo da tega noče očitno pokazati.

POLOŽAJ NA BALKANU.

Belgrad, 27. novembra. (Izvirno brzojavno poročilo »Dnevna«.) Po poročilih iz Sofije ni položaj na Bolgarskem niti od daleč tak, kakor bi ga hotelo pokazati svetu dunajsko časopisje, ki se iz umljivih vzrokov trudi dokazati, da na Bolgarskem ni nobenega gibanja proti kralju Ferdinandu.

Naglasiti je treba, da je bolgarsko ljudstvo, ki je sicer politično nad vse pasivno, v enem vprašanju silno občutljivo: v vprašanju odnošajev Bolgarske nasproti Rusiji. Ljudstvo je rusofilsko do kosti, kralj Ferdinand s sedanjo vlado pa odkrito nastopa proti Rusiji. Odkrito protiruska politika na Bolgarskem je nemogoča in ker se Ferdinand ne more več vrniti s poti, na katero je že predaleč zašel, je njegova usoda takorekoč že zapčatena: dolgo ne bo več vladal na Bolgarskem.

Odgovorni urednik Radivoj Korene. Last in tisk »Učiteljske Tiskarne«.

Mali oglasi.

Beseda 5 vinarjev. Najmanjši znesek 50 vinarjev. Pismenim vprašanjem je priložiti znamko 20 vinarjev. — Pri malih oglasih ni nič popusta in se plačujejo vnaprej; zunanji inserenti v znakah. Zaključek malih oglasov ob 6. uri zvečer.

Dva gospoda želita za tekočo nedeljo prijazne damske družbe. Program naj blagovolijo p. t. dame same označiti. Anonimi izključeni. Šifra »Dve puščobi« na »Prvo anonimno pisarno«. 1164-1

Išče se gostilna v Ljubljani ali v okolici, v najem ali na račun. Gostilna se tudi kupi. Ponudbe na »Prvo anonimno pisarno«.

Puška dvocevka, skoro nova, se radi opustitve lova ceno prodaja. Naslov pove »Prva anonimna pisarna«. 1166-2

Krojaški pomočnik se sprejme takoj za malo delo. Jos. Ahčin, Ljubljana. 1161-3

Urarskega pomočnika sprejme Josip Janko v Kamniku. 1162-3

Dobro ohranjen pianino in krateglasovir se ceno prodaja. Raddecka cesta 2/1. 1168-1

Potrjim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naš iskrenoljubljeni soprog oziroma oče, stari oče, brat in tast, gospod

Štipko Jelenec

nadučitelj v pokoju

predčerašnjim, 26. nov. t. l. ob 4. uri zjutraj po dolgi in mučni bolezni, v 60. letu svojega skrbi polnega življenja mirno umrl.

Pogreb predragega pokojnika se je vršil v četrtek, dne 27. novembra, ob 4. uri popoldne iz Kandije, hišna št. 3 na pokopališču v Šmihelu.

Priporočamo ga v prijazen spomin!

V Kandiji, 27. novembra 1913.

Žalujoči ostali.

Pošljite naročnino, ako je še niste!

Kako se pljučne bolezni, dušljivi kašelj in nadohu popolnoma ozdravi, izveste brezplačno, ako pošljete znamko in kuverto za odgovor na gospo

Kryzek Wrichowitz pri Pragi, Češko.

V skladišču tvrdke A. RANZINGER

se prodaja nekaj dobro ohranjenega

pohištva.

Povpraša in pogleda se istotam.

Danes dobro došli!

Prof. Weiss ima danes ob pol 9. uri zvečer v mali dvorani »Narodnega Doma« akademično predavanje z zelo

zanimivimi poskusi o hipnozi in sugestiji.

(Brezzavestno duševno življenje.)

Vstopnina 1 K.

Srednješolcem vstop prepovedan.

Radi pozne sezije prodajam vse v moji zalogi se nahajajoče blago, kakor

klobuke, čepice, potrebščine za modistinje

po znižani ceni

MINKA HORVAT, modistinja, Ljubljana, Stari trg šte. 21.

Krasni zimski plašči za dame

poprej K 40.—, 60.—, 80.—, sedaj K 20.—, 25.—, 35.—.

Veliko izbiri jako toplih mikado, potnih plaščev z najboljšo kožo: :: hovino po najnižjih cenah ::

priporoča

Angleško skladišče oblek O. Bernatović, Ljubljana, Mestni trg 5.-6.

Moderne krasne bluže

iz svile, gaza, čipk, etamina, volne in barheta, vrhnja in spodnja krila, pletene jope, vse v največji izbiri po zelo ugodnih cenah

v modni in športni trgovini

P. Magdić, Ljubljana, :: nasproti :: glavne pošte.

Del. glavnica: 8,000.000 K. **Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.** Rez. fond nad K 1,000.000.

Stritarjeva ulica šte. 2, (lastna hiša)

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

4 ³/₄ %

Poslovalnica »Prve ces. kr. avstrijske državne razredne loterije.